

V antickém Řecku se používaly k přenosu zpráv dřevěné destičky zalité voskem, do kterého bylo vyryto písmo. Jeden z prvních zaznamenaných případů steganografie popisuje vyrytí zprávy přímo do dřevěné destičky, která byla následně zalita voskem a na první pohled vypadala jako nepopsaná.

Snaha o utajení obsahu důležitých poselství je tedy stará již několik tisíc let. Z historických dokumentů, které jsou dochovány z éry antiky, vyplývá, že nejdříve jsou zprávy spíše dovedně schovávány, nebo ukrývány a posléze šifrovány a pak zase dešifrovány. Jaký je vůbec rozdíl mezi těmito metodami, které se ostatně používají ve stále dokonalejší formě i v dalších tisíciletích až do současnosti?

První způsob spočívá v ukrytí otevřeně napsaného textu tak, aby si žádná třetí osoba vůbec neuvědomila, že probíhá nějaká komunikace. Pro tuto metodu je užíván výraz steganografie, jenž pochází z řeckých slov steganós (ukrytý) a gráphein (psát). A právě shora uvedený příběh, kdy Demaratus posílá antické Sparty zmiňované destičky, je zřejmě asi vůbec prvním případem, který historie zaznamenává jako steganografickou metodu.

Existují informace, které naznačují, že podobným způsobem ukrývají svoji utajovanou poštu i v jiných koutech světa. Například ve staré Číně se píše přísně tajná poselství na jemné hedvábí, které se pak zmačká do malé kuličky a zalije voskem. Další postup se opírá o zažívací procesy v lidském organismu. Kurýr musí totiž kuličku spolknout a po příchodu na místo určení vyčkat, až "to" na něho přijde. Pestrosti metod ani v antice nejsou kladeny žádné meze, jak o tom svědčí další finésy ukrývání textu – od "neviditelných inkoustů" z mléčné šťávy pampelišky, nebo výtažků z citronů (po zahřátí písmo vystoupí na povrch a stane se čitelným) až po vymyšlení různých a často i bizarních skryší v podobě holí, berlí, fůry hnoje a podobně. Uměním steganografie se nezabývali lidé pouze v antice. Ital Giovanni Porta zaznamenal v 16. století celou řadu steganografických postupů. Kromě řady způsobů výroby neviditelného inkoustu, vymyslel i techniku psaní na bílek natvrdo uvařeného vejce, bez nutnosti rozbít skořápku, pomocí tinktury ledku a octa.

Umění výroby dokonalého neviditelného inkoustu spočívá v nalezení sloučeniny, která bude reagovat s co nejmenším počtem chemikálií – ideální by bylo, aby to bylo pouze s jedinou. Samostatným oborem mezi neviditelnými inkousty jsou takzvané UV inkousty, tedy neviditelné inkousty, kde se ke zviditelnění zapsaných zpráv využívá ultrafialové (UV) nebo infračervené záření. Kupříkladu text napsaný kyselinou salicylovou je viditelný pouze po dopadu ultrafialového záření.

Jak je umění ukrývat text důležité ukazují i nedávno odtajněné dokumenty CIA z první světové války, v nichž je návod na neviditelný inkoust. Jsou to vůbec nejstarší materiály, jaké měla CIA v archivu. "Tyto dokumenty zůstaly utajené téměř století, dokud současný technologický pokrok neumožnil jejich odtajnění," řekl šéf CIA Leon Panetta. Obsah písemností, které pochází z let 1917 až 1918, byl podle CIA tak citlivý, že ještě v roce 1976 rozhodla, že musí zůstat tajné. V dokumentech je hned několik návodů, jak vytvořit neviditelný inkoust. Jeden z nich popisuje výrobu pomocí síranu železitého a kyanidu draselného. Podle jiného návodu je možné neviditelnou zprávu napsat směsí inkoustu, vody a rýžového škrobu. Aby se tajný záznam objevil, používala se látka vzniklá spojením vody, jodidu draselného a vinné kyseliny. Záznam ze 17. června 1918 zachycuje návod na výrobu německého tajného inkoustu. Dokument napsaný v roce 1914 ve francouzštině odhaluje německý recept na výrobu tajného inkoustu a naznačuje tak, že francouzským špionům se podařilo prolomit tajný kód nepřítele. CIA považuje dokumenty za jedny z posledních dosud neodhalených tajných spisů z první světové války.

Více zde: <http://macek-kolovraty.webnode.cz/news/neviditelne-pismo/>